

Oslo kommune
Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Dato 17.11.2014

Deres ref:
14/3724

Vår ref (saksnr):
201404295-8

Saksbeh:
Anne Christine Breivik, 23461626

Arkivkode:
200

HØRING - FORSKRIFT OM TILGANG TIL HELSEOPPLYSNINGER MELLOM VIRKSOMHETER

Vi viser til departementets høringsbrev datert 19.09.2014, og avgir med dette administrativ uttalelse:

Det er Oslo kommunes vurdering at pasientjournalloven og denne forskriften er et viktig virkemiddel for at helsepersonell i helsetjenesten skal få tilgang til nødvendig og relevant helseinformasjon i en behandlingssituasjon. Lovendringen er således både etterlengtet og nødvendig.

Deler av behov for trygg og sikker informasjonsutveksling mellom virksomheter er ivaretatt ved at systemer for meldingsutveksling mellom kommunale tjenester og helseforetak/sykehus er på plass. I innspill til høringen har imidlertid flere påpekt at meldingsutveksling ikke alltid gir tilstrekkelig og nødvendig informasjon i tide. Særlig vil dette gjelde i akuttfasen. Kommunale akuttmedisinske tjenester som legevakt og kommunalt akutt døgnopphold (KAD), vil med tilgang til helseforetakenes journal ha et mye bedre grunnlag for de tjenester de skal yte pasienten nettopp i akuttfasen. De akuttmedisinske tjenester som samarbeider om tilbud i Storbylegevakten kan ha særlig nytte av denne muligheten.

Det er i den akuttmedisinske kjede det største behovet for tilgang finnes, men mye taler også for at bydelenes helse- og omsorgstjeneste vil kunne ha behov for tilgang til journalopplysninger ifm tjenesteyting i bydel og på sykehjem. Det samme gjelder helseforetakene og sykehusenes behov for tilgang til helse- og omsorgstjenestens journal om pasienten ifm innleggelse i sykehus. Omfanget av behovet her er ikke utredet.

Ulikhet i behov innen ulike deler av helse- og omsorgstjenesten viser at det er behov for ulike løsninger og med det ulike avtaler. Det er noe uklart hvordan dette skal kunne gjennomføres innenfor rammen av krav om at virksomheten på nivå med databehandleransvaret som skal inngå avtalen. Tilgangen til kunnskap om de ulike tjenestebehov – og behovet for forholdsvis detaljerte avtaler om hva tilgangen skal omfatte, og hva den ikke skal omfatte gjør dette noe komplisert. Det er behov for en gjennomgang og avklaring fra departementets side av denne

utfordringen. Det gjelder sannsynligvis også andre større kommuner. Oslo kommune deltar gjerne i et eventuelt arbeid for avklaring av disse spørsmålene.

Tilgang i forskriften regulerer kun lese-tilgang. Det åpnes således ikke for adgang til å notere i andres journaler. Departementet ber om høringsinstansenes synspunkter på om det likevel bør åpnes for en begrenset skriveadgang i tilknytning til at det gis tilgang. Som et steg på veien mot «En pasient – en journal» er det Oslo kommunes vurdering at det bør åpnes for at det kan inngås avtale om en begrenset skrivetilgang. Som nevnt i høringsnotatet kan det være behov for at spesialister i annen virksomhet gis tilgang til å notere i journal når de blir bedt om å vurdere opplysninger, bilder eller ligende. Tilsvarende vil samarbeidet på Legevakten i Oslo kunne begrunne en begrenset skrivetilgang. Tilgangen bør være avtaleregulert, men det må åpnes for dette i forskriften.

I høringsnotatet drøftes fastlegenes behov for tilgang til pasientens journalopplysninger for en forsvarlig oppfølging. Det samme gjelder også sykehusets tilgang til fastlegens journal ifm en akuttinnleggelse. Oslo kommune kan gjerne gi sin tilslutning til dette, men savner en nærmere vurdering av hvordan det skal være mulig å få på plass avtaler mellom den enkelte fastlege og helseforetaket. Med flere hundre fastleger i kommunen vil avtalebaserte løsninger mellom hver virksomhet kunne by på utfordringer. Slike utfordringer drøftes ikke i høringsnotatet.

Videre drøftes ikke de rettslige utfordringer som oppstår når flere ulike rettssubjekter som samarbeider om felles journal skal inngå avtale med andre virksomheter om tilgang i journal. Denne forskriften regulerer ikke tilgang til elektroniske journaler som flere virksomheter samarbeider om, jf. pasientjournalloven § 9. Tilgang i slike sammenhenger vil måtte reguleres som annen intern tilgang. Men også i forbindelse med journal det samarbeides om kan det oppstå behov for å åpne for tilgang fra andre virksomheter utenfor samarbeidet. Også her vil det være databehandlingsansvarlig som vil være ansvarlig for at avtaleparten oppfyller vikårene i denne forskriften for at det kan inngås avtale.

I følge §7 skal begge virksomhetene ha tekniske og organisatoriske løsninger som avgrenser tilgangen til helseopplysninger, i samsvar med kravene i andre ledd. I høringsnotatets punkt 5.10 fremgår det at denne paragrafen pålegger begge virksomheter å etablere nødvendige organisatoriske og tekniske tiltak for tildeling og kontroll av tilgangsrettigheter til helseopplysninger. Dette må forstås dit hen at både den virksomheten det gjøres oppslag fra og den virksomheten det gjøres oppslag i, må ha tekniske og organisatoriske løsninger som avgrenser tilgangen.

Oslo kommune er opptatt av at det defineres nasjonale standarder for avgrensning av tilgang til helseopplysninger i andre virksomheter. Uten slike standarder, er vi redd det blir for krevende for mange virksomheter å gjøre avtaler om tilganger. Målet om at relevante og nødvendige helseopplysninger skal være tilgjengelige, uavhengig av hvem som gir helsehjelpen og uavhengig av hvor opplysningene om pasienten er lagret, vil dermed ikke bli oppnådd.

Uansett om det er mindre utfordringer som kanskje ikke er helt på plass så kan Oslo kommune gi sin tilslutning til forskriften. Forskriften er enkel og tydelig i sin utforming, og med tanke på dagens omfangsrike og utilgjengelig reglverk så er dette noe vi hilser velkommen. Oslo kommune legger da til grunn at i den grad Oslo kommunes journalsystem og sikkerhetssystem knyttet til journal tilfredsstiller kravene i forskriften, så bør det ikke være mulig å nekte å gi tilgang innenfor rammene av forskriften. Virksomhetene er imidlertid ikke forpliktet til å gi tilgang for andre virksomheter. På denne bakgrunn etterlyser Oslo kommune et system for

klage og tvisteløsning ifm avtaleinngåelse mellom virksomheter. Vi har vanskelig for å se at dagens system med Datatilsynet og Personvernemnda er egnet til å ivareta de hensyn som her vil kunne gjøre seg gjeldende.

Med vennlig hilsen

Endre Sandvik
kommunaldirektør

Åse Snåre
helsesjef

Godkjent og ekspedert elektronisk